

20/2019. (V. 13.) MNB rendelet

az érmék feldolgozásáról, forgalmazásáról, valamint hamisítás elleni védelmével kapcsolatos technikai feladatokról

A Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény 171. § (1) bekezdés *e)*, *f)* és *i)* pontjában, valamint a 171. § (2) bekezdés *b)* és *c)* pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény 4. § (2) és (6) bekezdésében meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. A rendelet alkalmazási köre

1. § E rendeletet kell alkalmazni

a) a Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban: MNB) által kibocsátott, forgalomban lévő, továbbá a forgalomból bevont, de törvényes fizetőeszközre még átváltható forintérmék (a továbbiakban: forintérme), valamint

b) a 3. § (1) bekezdése, a 3. § (2) bekezdés *b)* pontja, a 3. § (2) bekezdés *d)* pont *db)* alpontja, a 6-9. § tekintetében - az euró pénzhamisítás elleni védelméhez szükséges intézkedések megállapításáról szóló, 2001. június 28-i 1338/2001/EK tanácsi rendeletben (a továbbiakban: Tanácsi rendelet) nem szabályozott kérdésekben - a pénzkibocsátásra jogosult külföldi intézmény által kibocsátott, forgalomban lévő, továbbá a forgalomból bevont, de törvényes fizetőeszközre még átváltható külföldi érmék (a továbbiakban: külföldi érme)

[a továbbiakban az *a)* és *b)* pont alatti érmék együtt: érme] feldolgozására, forgalmazására, valamint hamisítás elleni védelmére.

2. Értelmező rendelkezések

2. § E rendelet alkalmazásában

1. *átváltási határnap*: a bankjegyek feldolgozásáról, forgalmazásáról, valamint hamisítás elleni védelmével kapcsolatos technikai feladatokról szóló MNB rendeletben meghatározott fogalom;

2. *bevonási határnap*: a bankjegyek feldolgozásáról, forgalmazásáról, valamint hamisítás elleni védelmével kapcsolatos technikai feladatokról szóló MNB rendeletben meghatározott fogalom;

3. *ERA-rendszer*: a bankjegyek feldolgozásáról, forgalmazásáról, valamint hamisítás elleni védelmével kapcsolatos technikai feladatokról szóló MNB rendeletben meghatározott fogalom;

4. *érme-visszaforgatás*: a készpénzforgalmazás keretében teljesített

a) érmekifizetés,

b) érmekiadás,

c) érmeátadás;

5. *érmevizsgáló gép*: olyan gép, amelyet a pénzfeldolgozó és a pénzforgalmazó az érmék valódiságának, illetve forgalomképességének - a gép működtetőjének beavatkozása nélküli - ellenőrzésére működtet;

6. *forgalomból bevont érme*: törvényes fizetőeszköznek már nem minősülő, az MNB 2004. május 1. előtt közzétett hirdetményében (a továbbiakban: MNB hirdetmény) vagy MNB rendeletben, illetve a pénzkibocsátásra jogosult külföldi intézmény jogi aktusában vagy hivatalos közleményében ilyenként meghatározott érme;

7. *forgalomképes érme*: olyan, törvényes fizetőeszköznek minősülő, valódi

a) forintérme, amely az 1. mellékletben foglalt kritériumok,

b) külföldi érme, amely a kibocsátó forgalomképességre vonatkozó rendelkezései

alapján érme-visszaforgatásra alkalmas;

8. *forgalomképtelen érme*:

a) a forgalomból bevont valódi érme,

b) olyan, törvényes fizetőeszköznek minősülő, valódi

ba) forintérme, amely az 1. mellékletben foglalt kritériumok,
bb) külföldi érme, amely a kibocsátó forgalomképeségre vonatkozó rendelkezései alapján érme-visszaforgatásra nem alkalmas;

9. *forintérme átváltása*: a hitelintézet és a Posta Elszámoló Központot működtető intézmény (a továbbiakban: posta) által, a pénztárral rendelkező hitelintézeti, postai fiók pénztárában

a) a forgalomból bevont forintérmének a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény (a továbbiakban: MNB tv.) 23. § (3) bekezdése szerinti határidőn belül,

b) a nehezen felismerhető és sérült forintérmének azonos címletű, forgalomképes forintérmére történő cseréje.

Nem minősül forintérme átváltásának a forgalomból bevont, a nehezen felismerhető és a sérült forintérme fizetésül való elfogadása, ideértve az ügyfél saját fizetési számlájára történő befizetést is;

10. *forintérmék címletváltása*: a forgalomképes, valamint a törvényes fizetőeszköznek minősülő forgalomképtelen forintérméknek - azok névértékével egyező összegben - más címletű, forgalomképes forintbankjegyekre, illetve forintérmékre történő cseréje;

11. *hamis érme*: a valódi érme technikai jellemzőinek (pl. anyagának, méretének, súlyának) vagy címletértékének felhasználásával, illetve a valódi érme képezésének utánzásával vagy módosításával, megtévesztési szándékkal készített hamisítvány;

12. *hamisgyanús érme*: olyan - akár törvényes fizetőeszköznek minősülő, akár már forgalomból bevont - érme, amelynek valódiságát illetően - a pénzfeldolgozó és a pénzforgalmazó által a 4. § (1) és (2) bekezdése, illetve a 6. § szerint elvégzett valódiságvizsgálat alapján szakmailag megalapozott - kétség merül fel;

13. *készpénzforgalmazás*: a bankjegyek feldolgozásáról, forgalmazásáról, valamint hamisítás elleni védelmével kapcsolatos technikai feladatokról szóló MNB rendeletben meghatározott fogalom;

14. *pénzfeldolgozás*: a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló törvényben (a továbbiakban: Hpt.) meghatározott tevékenység;

15. *pénzfeldolgozó*: a bankjegyek feldolgozásáról, forgalmazásáról, valamint hamisítás elleni védelmével kapcsolatos technikai feladatokról szóló MNB rendeletben meghatározott szervezet;

16. *pénzforgalmazó*: a bankjegyek feldolgozásáról, forgalmazásáról, valamint hamisítás elleni védelmével kapcsolatos technikai feladatokról szóló MNB rendeletben meghatározott szervezet;

17. *pénztár*: a bankjegyek feldolgozásáról, forgalmazásáról, valamint hamisítás elleni védelmével kapcsolatos technikai feladatokról szóló MNB rendeletben meghatározott helyiség;

18. *törvényes fizetőeszköz*: a bankjegyek feldolgozásáról, forgalmazásáról, valamint hamisítás elleni védelmével kapcsolatos technikai feladatokról szóló MNB rendeletben meghatározott fogalom;

19. *ügyfél*: a készpénzforgalmazás keretében a pénzfeldolgozó vagy a pénzforgalmazó szolgáltatását igénybe vevő természetes és jogi személy, valamint jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet.

3. Az érmék forgalmazására vonatkozó szabályok

3. § (1) A pénzfeldolgozó és a pénzforgalmazó - a (2) bekezdésben foglalt kivétellel - csak azt követően forgathatja vissza az érmeket, ha azok valódiságát és forgalomképességét teljeskörűen vagy mintavétellel megvizsgálta, és azokat valódinak és forgalomképesnek minősítette.

(2) A valódiság- és forgalomképességi vizsgálatot ismételtelen nem kell elvégezni

a) az MNB-től átvett forintérme vonatkozásában,

b) az eurót törvényes fizetőeszközként bevezető tagállam nemzeti központi bankjától átvett euróérme vonatkozásában,

c) a *b)* pontban nem szabályozott, pénzkibocsátásra jogosult külföldi intézménytől átvett külföldi érme vonatkozásában, valamint

d) a más pénzfeldolgozótól, pénzforgalmazótól átvett azon érme vonatkozásában, amelynek valódiság- és forgalomképességi vizsgálatát valamely pénzfeldolgozó, pénzforgalmazó

da) forintérme esetén a 4. §-ban,

db) euróérme esetén a 6. §-ban,

dc) a *db)* alpontban nem szabályozott külföldi érme esetén a 6. § (2) és (3) bekezdésében foglaltak szerint már igazoltan elvégezte.

4. § (1) A forintérme valódiság- és forgalomképességi vizsgálatát érmevizsgáló géppel vagy kézi ellenőrzéssel kell elvégezni.

(2) A forintérme valódiságvizsgálatát a kibocsátásáról rendelkező MNB hirdetményben, illetve MNB rendeletben, valamint az MNB-nek az adott címlet leírását tartalmazó kiadványában foglaltak figyelembevételével, forgalomképességi vizsgálatát az 1. mellékletben foglalt szempontok szerint kell elvégezni.

(3) Teljeskörűen kell megvizsgálni az ötvenforintos és annál nagyobb címletű forintérmék valódiságát és forgalomképességét.

(4) Mintavétellel is elegendő megvizsgálni az ötvenforintosnál kisebb címletű forintérmék valódiságát és forgalomképességét azzal, hogy a valódiság- és forgalomképességi vizsgálatot a pénzforgalmazó által évente kifizetett, illetve a pénzfeldolgozó által évente feldolgozott forintérmék címletenkénti mennyiségének legalább 10%-a tekintetében el kell végezni.

5. § (1) Érmevizsgáló gép üzembe helyezését a pénzfeldolgozó és a pénzforgalmazó köteles előzetesen - legkésőbb a tervezett üzembe helyezést 3 munkanappal megelőzően - az ERA rendszeren keresztül, az alábbi adatok megküldésével bejelenteni az MNB-nek:

a) az üzemeltető adatai (megnevezés, székhely, a kapcsolattartó szervezeti egység megnevezése és elérhetőségei),

b) az üzembe helyezendő érmevizsgáló gép adatai (típus, egyedi azonosító, a hardver- és a forintérmék valódiságvizsgálatára szolgáló szoftververzió azonosítója, vizsgálati módok és vizsgálati paraméterek leírása),

c) az üzembe helyezés helyszíne, több üzemeltetési helyszín esetén minden helyszín külön megjelölésével,

d) az üzembe helyezés tervezett időpontja,

e) a gyártó, forgalmazó cég megnevezése, székhelye,

f) a karbantartást, javítást végző cég megnevezése, székhelye, a karbantartás gyakorisága.

(2) Az (1) bekezdés szerinti adatok változását a pénzfeldolgozó és a pénzforgalmazó legkésőbb a változás életbelépését követő 5 munkanapon belül, az (1) bekezdésben meghatározott módon köteles bejelenteni az MNB-nek.

6. § (1) Az euróérme valódiságvizsgálatát a Tanácsi rendelet 6. cikkében foglaltak szerint kell elvégezni.

(2) Az (1) bekezdésben nem szabályozott külföldi érme valódiság- és forgalomképességi vizsgálatát, valamint az euróérme forgalomképességi vizsgálatát érmevizsgáló géppel vagy kézi ellenőrzéssel kell elvégezni.

(3) A külföldi érme tekintetében az (1) és (2) bekezdés szerinti vizsgálatok során igazodni kell a kibocsátó ilyen irányú rendelkezéseihez, jogi aktusában vagy hivatalos közleményében szereplő leíráshoz, illetve az ilyen leírás alapján - az erre szakosodott információszolgáltató szervezet által - az érmékről készített kiadványokban foglaltakhoz.

4. A hamisgyanús érme kezelésére vonatkozó előírások

7. § (1) A természetes és a jogi személy, valamint a jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet - a (2) bekezdésben foglalt kivétellel - az érme valódisága iránti legcsekélyebb kétsége esetén köteles az érmét a fellelést követően szakértői vizsgálat céljából a hitelintézetnek, a postának vagy az MNB-nek átadni. A hitelintézet és a posta köteles az érmét átvenni, valódiságát megvizsgálni, és az általa hamisgyanúsnak minősített érmét - az átvételre vonatkozó jegyzőkönyvvel az átvételtől számított 20 munkanapon belül - továbbítani az MNB-nek.

(2) A pénzfeldolgozó és a pénzforgalmazó köteles a valódiság- és forgalomképességi vizsgálat során fellelt és az általa elvégzett valódiságvizsgálat alapján is hamisgyanúsnak minősített érmét - az átvételre vonatkozó jegyzőkönyvvel, a felleléstől számított 20 munkanapon belül - átadni vagy megküldeni az MNB-nek.

(3) Az (1) és (2) bekezdés szerinti jegyzőkönyv tartalmi elemeit a 2. melléklet határozza meg.

8. § (1) A hamisgyanús érme szakértői vizsgálatát az MNB végzi.

(2) Az MNB szakértői vizsgálata szerint hamis érme ellenértékének megtérítése sem az azt fellelő vagy szakértői vizsgálat céljából továbbító pénzfeldolgozótól, illetve pénzforgalmazótól, sem az MNB-től nem igényelhető.

(3) Az MNB a szakértői vizsgálat eredményéről a vizsgálat kezdeményezőjét vagy annak MNB-nél eljáró megbízottját értesíti, és a szakértői vizsgálat szerint valódi forintérme ellenértékét, illetve a valódi külföldi érmét - a szakértői vizsgálat eredményéről szóló értesítéssel egyidejűleg - visszajuttatja a szakértői vizsgálat kezdeményezőjének vagy annak MNB-nél eljáró megbízottjának.

(4) A hamis érme őrzését és kezelését - uniós jogi aktus vagy jogszabály eltérő rendelkezése hiányában - az MNB végzi.

(5) Az MNB a pénzhamisítás megelőzése és felderítése érdekében együttműködik a bűnüldöző szervekkel, és kérésükre - az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló törvényben és az MNB tv. 24. § (2) bekezdésében foglaltak figyelembevételével - pénzhamisításra vonatkozó adatokat ad át részükre.

9. § (1) A pénzfeldolgozó a 8. § (3) bekezdése szerint részére visszajuttatott valódi forintérme ellenértékét, illetve a valódi külföldi érmét a megbízójával kötött megállapodásban foglalt, ilyen megállapodás hiányában a (2) bekezdés szerinti határidőn belül köteles a megbízó részére átadni, megküldeni, vagy köteles vele elszámolni.

(2) A pénzforgalmazó a 8. § (3) bekezdése szerint részére visszajuttatott valódi forintérme ellenértékét, illetve a valódi külföldi érmét - annak kézhezvételét követő 10 munkanapon belül - köteles az érme befizetőjének (birtokosának) átadni, megküldeni, vagy köteles vele elszámolni.

(3) Az MNB szakértői vizsgálata szerint hamis érme esetén a pénzfeldolgozó és a pénzforgalmazó az MNB szakértői vizsgálatának eredményéről köteles - az erről szóló értesítés kézhezvételét követő 10 munkanapon belül - az érme befizetőjét (birtokosát) értesíteni.

(4) A hitelintézet és a posta a 7. § (1) bekezdése alapján átvett, de általa valódinak minősített érmét köteles forgalomképtelennek minősíteni, és annak ellenértékét köteles az általa elvégzett vizsgálatot követő 10 munkanapon belül az érme befizetőjének (birtokosának) átadni, megküldeni, vagy köteles vele elszámolni.

5. A forintérmék címletváltásának és átváltásának szabályai

10. § A hitelintézet és a posta a 11-13. §-ban foglaltak szerint köteles a forintérmék címletváltását és átváltását végezni.

11. § (1) A hitelintézet és a posta a forintérmék címletváltását és átváltását a pénztárral rendelkező fiókokban köteles végezni.

(2) A forintérmék címletváltása keretében egy alkalommal legfeljebb 50 darab forintérme cseréjét kell elvégezni.

(3) A forintérmék átváltására mennyiségi korlátozás nem alkalmazható.

(4) A hitelintézet és a posta a forintérmék átváltását ténylegesen végző fiókok készpénzkészlete függvényében az átváltás végrehajtását előzetes bejelentéshez kötheti.

(5) A forintérmék címletváltásának és átváltásának kötelezettsége nem terjed ki a szándékosan megcsonkított (pl. félbevágott, átlukasztott, esztergált) forintérmére, valamint arra a forintérmére, amelynek a valódisága vagy névértéke nem állapítható meg egyértelműen. A nem egyértelműen valódi forintérme tekintetében a hitelintézet és a posta köteles valódiságvizsgálatot végezni, és az általa hamisgyanúsnak minősített forintérmét a 7. § (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelően az MNB-nek átadni vagy megküldeni. A hitelintézet és a posta a 9. § (2) és (3) bekezdése szerint köteles az ügyfelét az MNB által lefolytatott szakértői vizsgálat eredményéről értesíteni, és a szakértői vizsgálat szerint valódi forintérme ellenértékét az ügyfelének átadni, megküldeni vagy vele elszámolni.

12. § (1) A hitelintézet, illetve a posta

a) a forintérmék 11. § (2) bekezdése szerinti címletváltásáért díjat számíthat fel, amelynek maximális mértéke - ideértve a címletváltással összefüggésben egyéb címen felszámított különdíjat is - a becserélt forintérme névértékének 10 százaléka,

b) a forintérmék 11. § (2) bekezdése szerinti címletváltását a nála vezetett fizetési számla meglétéhez, illetve az általa nyújtott szolgáltatás igénybevételéhez kötheti,

c) a forintérmék 11. § (2) bekezdése szerinti címletváltását a saját üzemeltetésű postai fiókokra korlátozhatja.

(2) A hitelintézet és a posta

a) a forintérmék átváltásáért díjat nem számíthat fel,

b) a forintérmék átváltását a nála vezetett számla meglétéhez, illetve az általa nyújtott szolgáltatás igénybevételehez nem kötheti.

13. § (1) A hitelintézet és a posta a forintérmék címletváltását és átváltását ténylegesen végző fiókjaiban jól látható helyen, hirdetményben köteles közzétenni a címletváltás és az átváltás igénybevételenek lehetőségét, a 12. § (1) bekezdése szerint meghatározott feltételeket és díjat, valamint a címletváltás és az átváltás végrehajtásával kapcsolatos információkat, különös tekintettel a 11. § (4) bekezdésében foglaltakra.

(2) A hitelintézet és a posta a forintérmék címletváltását és átváltását ténylegesen nem végző fiókjaiban jól látható helyen, hirdetményben köteles közzétenni a forintérmék címletváltását és átváltását ténylegesen végző legközelebbi fiókjának címét, valamint az (1) bekezdésben meghatározott információkat.

(3) A hitelintézet és a posta internetes honlap működtetése esetén köteles azon folyamatosan és könnyen hozzáférhető módon elérhetővé tenni a forintérmék címletváltását és átváltását ténylegesen végző fiókjainak listáját, valamint az (1) bekezdésben meghatározott információkat.

6. A pénzfeldolgozóra vonatkozó speciális előírások

14. § A pénzfeldolgozó az egyes kiegészítő pénzügyi szolgáltatások végzése feltételeinek részletszabályairól szóló 536/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet 3. § f) pontjában előírt belső ügyviteli szabályzatot az e rendeletben foglaltak figyelembevételével köteles kidolgozni.

7. Záró rendelkezések

15. § Ez a rendelet 2019. július 15-én lép hatályba.

16. § E rendelet hatálybalépésekor már üzemben lévő érmevizsgáló gépek 5. § (1) bekezdésében meghatározott adatait a pénzfeldolgozó és a pénzforgalmazó köteles 2019. augusztus 15-ig az 5. § (1) bekezdésében meghatározott módon bejelenteni az MNB-nek.

17. § E rendelet 3. § (1) bekezdése, 3. § (2) bekezdés b) pontja, 3. § (2) bekezdés d) pont db) alpontja, 6. § (1) és (3) bekezdése, 7-9. §-a - az MNB tv. 24. § (1) bekezdés b)-d) pontjával és (2)-(6) bekezdésével, valamint a bankjegyek feldolgozásáról, forgalmazásáról, valamint hamisítás elleni védelmével kapcsolatos technikai feladatokról szóló 19/2019. (V. 13.) MNB rendelet 3. § (1) bekezdésével, 3. § (2) bekezdés b) pontjával, 3. § (2) bekezdés d) pont db) alpontjával, 3. § (4) bekezdésével, 7. §-ával és 15-17. §-ával együtt -

1. az euró pénzhamisítás elleni védelméhez szükséges intézkedések megállapításáról szóló, 2001. június 28-i 1338/2001/EK tanácsi rendelet és az azt módosító 44/2009/EK tanácsi rendelet,

2. az euró pénzhamisítás elleni védelméhez szükséges intézkedések megállapításáról szóló 1338/2001/EK rendelet hatásainak az eurót közös valutaként el nem fogadó tagállamokra történő kiterjesztéséről szóló, 2001. június 28-i 1339/2001/EK tanácsi rendelet és az azt módosító 45/2009/EK tanácsi rendelet végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapítja meg.

18. § E rendelet tervezetének a nemzeti hatóságoknak az Európai Központi Bankkal a jogszabálytervezetetről folytatott konzultációjáról szóló, 1998. június 29-i 98/415/EK tanácsi határozat 2. cikk (1) bekezdés első, második és harmadik francia bekezdése szerinti előzetes bejelentése megtörtént.

19. § Hatályát veszti az érmék feldolgozásáról, forgalmazásáról, valamint hamisítás elleni védelmével kapcsolatos technikai feladatokról szóló 12/2011. (IX. 6.) MNB rendelet.

1. melléklet a 20/2019. (V. 13.) MNB rendelethez

A forintérmék forgalomképességi vizsgálatának részletes szempontjai

1. Érme-visszaforgatásra alkalmas az a forintérme, amely

a) mechanikai hibáktól mentes,

b) külső felületének állapota lehetővé teszi a névérték és az érmekép felismerését.

2. Érme-visszaforgatásra nem alkalmas az a forintérme, amely

- a) nehezen felismerhető,
- b) sérült.

3. Nehezen felismerhetőnek minősül az a forintérme, amely megkopott, jelentősen elszíneződött, illetve a külső felületének állapota nem teszi lehetővé a névérték vagy az érmekép felismerését (pl. korrodált forintérme).

4. Sérültnek minősül az a forintérme, amely eredeti alakját elveszítette.

2. melléklet a 20/2019. (V. 13.) MNB rendelethez

A hamisgyanús érmére vonatkozó jegyzőkönyv tartalmi elemei

1. A jegyzőkönyvnek - a 2. pontban foglalt eltérésekkel - a következő adatokat kell tartalmaznia:

- a) az érme adatai (valutanem, címlet, kibocsátás éve, darabszám),
- b) az érme befizetőjének (birtokosának) adatai (természetes személynél: családi és utónév, lakcím, azonosító okmány megnevezése és száma, jogi személynél és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetnél: a jogi személy vagy a jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet megnevezése, székhelye, a képviselői eljáró természetes személy jelen pont szerinti azonosító adatai),
- c) az érme fellelésének helye és időpontja,
- d) a fellelés körülményeinek rövid ismertetése,
- e) a befizető (birtokos) nyilatkozata az érme eredetéről,
- f) a befizető (birtokos) aláírása,
- g) a jegyzőkönyvet felvevő pénzfeldolgozó vagy pénzforgalmazó székhelye,
- h) a jegyzőkönyv felvételének helye, időpontja, kiállítóinak aláírása, valamint
- i) a jegyzőkönyv sorszáma.

2. A jegyzőkönyv tartalmára vonatkozó különös rendelkezések

2.1. A pénzfeldolgozó a jegyzőkönyvet azzal az eltéréssel készíti el, hogy az 1. pont e) és f) alpontjában meghatározott adatokat nem tünteti fel, az 1. pont b) alpontjában meghatározott adatoknál a megbízójának, valamint a megbízó érintett telephelyének adatait, valamint - amennyiben a pénzfeldolgozó a hamisgyanús érmét olyan befizetési egységben lelte fel, amelyre vonatkozóan a tényleges befizető adatai a rendelkezésére állnak - a befizető adatait tünteti fel.

2.2. Amennyiben az érme befizetője (birtokosa) az 1. pont szerinti adatok valamelyikét felhívás ellenére sem közli, ezt a körülményt a jegyzőkönyvben rögzíteni kell.